

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstuen

NO-0301 Oslo

nve@nve.no

Könkämä sameby

c/o Nils Vasara-Hammare

Kuttainen 2560

SE-980 16 Karesuando

vasarahammare@gmail.com

1

Ang. småkraftverk i Stordalselva och Paraselva

(REF 201001771-74 201100944-77)

Könkämä sameby avstyrker att småkraftverk anläggs i Stordalselva och i Parasdalselva, Storfjord kommune. Både Stordalen och Parasdalen, där de nämnda vattendragen flyter, är trivselområde för renarna i Könkämä sameby. Det innebär att i dessa dalar ska renarna kunna beta i lugn och ro under barmarkstiden för att bygga upp en energidepå inför vintern. Könkämä sameby vill betona att områdenas viktiga natur för samebyns renskötsel inte framkommer klart i konsekvensutredningen. Att anlägga småkraftverk i vattendragen som flyter i dessa dalar skulle avsevärt störa renarnas betesro, och därmed i förlängningen innebära att den för renarna viktiga energidepån blir mindre vilket i sin tur innebär ökad risk att de ej klarar vinterns provningar, då renens fysik är beroende av den mängd energi som renen lyckats bygga upp under sommarens bete. Renar tillhörande medlemmar i Könkämä sameby finns i dessa dalgångar från maj till september, men tidsperioden kan naturligtvis variera på grund av väder och vind. Könkämä sameby hävdar rätt att ha sina medlemmars renar på bete i de nämnda dalarna året runt.

Parasdalen, där Parasdalselva flyter, utgör också flyttled för Könkämä sameby. Genom Parasdalen drivs hela Könkämä samebys renhjord varje sommar norr/nordväst om spärrstängslet i Vassdalen och Postdalen. Att Parasdalen utgör flyttled för Könkämä sameby framkommer inte klart i konsekvensutredningen. Klavmärkningsrengärdet som finns på

Signaldalshögda finns i anslutning till spärrstängslet i Vassdalen. Kalvmärkningen i samebyn försiggår i stort sett enligt följande:

När hela renhjorden drivits norr om spärrstängslet hämtas en mindre flock på ca 2000-3000 renar till kalvmärkningsgårdet. När kalvarna är märkta släpps denna renhjord söder om spärrstängslet. På detta sätt undviks sammanblandning mellan renhjordar där kalvarna är märkta och renhjordar med omärkta renkalvar. Därefter hämtas en ny flock till rengärdet och kalvarna märks. Sedan släpps renhjorden söder om spärrstängslet. På detta sätt fortgår kalvmärkningen tills alla renar som förts norr om spärrstängslet har varit i kalvmärkningsren-gärdet på Signaldalshögda.

Könskämä sameby har ca 15000 renar före kalvningen, men då flyttningen av renhjorden vanligtvis sker i juli varje år så är antalet renar betydligt större eftersom årskalvarna är medräknade. Att anlägga ett småkraftverk i Parasdalselva skulle avsevärt störa denna ren-flyttning och på så sätt också störa den efterföljande kalvmärkningen.

Eftersom norska myndigheter tagit ner stängslet i Govdavággi (Breiddalen) som förhindrade sammanblandning mellan Könskämä samebys renar och renar tillhörande det norska ren-betesdistriktet Helligskogen så innebär störningar i renarnas betesro i Stordalen att samman-blandningar med Helligskogens renar blir oundvikliga. Detta innebär merarbete för Könskämä samebys medlemmar, dels genom ökad kantbevakning för att hålla renhjorden samlad så att inte sammanblandning sker och dels då sammanblandning skett (vilket som sagt torde vara oundvikligt) se till att skilja ut sina renar från Helligskogens renhjord. Govdavággi, där det nertagna stängslet fanns, utgör inget naturligt hinder för renar. Om renarna inte får betesro i Stordalen kommer det således att avsevärt störa renskötseln i Könskämä sameby. Konsekvenserna för Könskämä samebys renskötsel av att norska myndigheter tagit ner stängslet i Govdavággi framkommer inte alls i konsekvensutredningen.

Även de planerade vattenöverföringarna i Poikkiharju, Viessogasöverföringen och Govda-overföringen, kommer att störa renskötseln i Könskämä sameby. Under anläggningstiden är det nog tveksamt om renar tillhörande Könskämä sameby överhuvudtaget kommer att få betesro i den delen av samebyns betesmarker som ligger nord/nordost om Signaldalen. Den renflock från Könskämä sameby som brukligt betar i detta område kommer på grund av an-läggingsarbetet att skrämmas iväg, från området runt Poikkiharju, Viessogas och Govda-vággi, längre österut mot Skibotndalen eftersom det inte finns något stängsel som hindrar dem att ströva österut. Det innebär merarbete för Könskämä samebys medlemmar, dels med ökad kantbevakning och dels vid samlingsarbetet under hösten inför höstflyttningen till vinterbetesmarkerna. Sålunda innebär även vattenöverföringarna i Poikkiharju, Viessogas-overföringen och Govdöverföringen en avsevärd störning i Könskämä samebys renskötsel. Att dessa planerade vattenöverföringar påverkar Könskämä samebys renskötsel negativt framkommer inte alls i konsekvensutredningen.

Ett annat bortglömt störningsmoment för Könskämä samebys renskötsel i konsekvensbeskriv-ningarna utgörs av den ökade trafik på Signaldalsvägen som kommer att bli en av följdverk-ningarna av det planerade anläggningsarbetet i Stordalen och Parasdalen. Dessutom torde vägen behöva förstärkas och förbättras om de planerade småkraftverken i Stordalen och

Parasdalen blir av. Dette kommer att störa de renar som søker sig ner till Signaldalen for å beta, og det troligaste utfallet av de nødvendige vägarbetena blir att inga renar från Könkämä sameby längre kan utnyttja det värdefulla bete som Signaldalen erbjuder. Signaldalen ligger i mitten av det betesområde som Könkämä sameby har i Norge. Med dette vill Könkämä sameby poängtera att de vägarbeten som måste göras utifall att småkraftverken blir verklighet också innebär en avsevärd störning i Könkämä samebys renskötsel.

Könkämä sameby har i en separat skrivelse till Olje- og Energidepartementet krävt konsultation med departementet i dette ärende.

För Könkämä sameby

Nils Vasara-Hammare

Ordförande, Könkämä sameby

Tel +46 76 1395461

Kopia till:

- Olje-og energidepartementet
- Fylkesmannen i Troms